

Posudek konzultanta

na rigorózní práci Mgr. Lucie Kolářové

Majetkové trestné činy se zaměřením na trestný čin podvodu

I. Téma recenzované rigorózní práce Mgr. Lucie Kolářové je aktuální, a to hned z několika důvodů.

Předně proto, že rigorózní práce je věnována rozboru jednoho ze tří základních obohacovacích typů – podvodnému jednání směřujícímu k obohacení na úkor jiného, jehož trestněprávní posouzení náleží tradičně k aktuálním problémům majetkové kriminality. Majetková kriminalita, zejména ta, o které rigorozantka pojednává, je v současné době charakterizována několika atributy. Jsou jimi vysoká latence tohoto typu trestné činnosti, rostoucí frekvence takových jednání, zvyšující se rozsah škod způsobených podvodným jednáním, rostoucí počet pachatelů i jejich odlišná typologie (tzv. kriminalita bílých límečků), která ztěžuje odhalení a potrestání pachatelů. Aplikační praxe se potýká s celou řadou problémů ať již v oblasti dokazování nebo rozhodování o tomto druhu kriminality. Tím spíše je třeba ocenit volbu tématu rigorózní práce.

V současné době probíhá v České republice permanentní trestněprávní reforma. Jejím výsledkem má být vytvoření zcela nového trestního zákoníku. Podrobné zpracování jednoho z podvodných typů obohacovacího jednání může být chápáno také jako příspěvek do diskuse o nové trestněprávní úpravě podvodu.

Osnova rigorózní práce je logická. Autorka rozdělila práci do úvodu, devíti kapitol, zpravidla dále vnitřně členěných, a závěru. Po obecné charakteristice majetkové kriminality a historickém vývoji trestněprávní úpravy podvodného jednání (kapitola II, kapitola III) pojednává obecně o znacích skutkové podstaty podvodu podle § 250 tr. zák. (kapitola IV), o pojistném podvodu podle § 250a tr. zák. (kapitola V), o úvěrovém podvodu podle § 250b tr. zák. (kapitola VI). V následujících kapitolách se autorka zabývá slovenskou právní úpravou, která může být inspirující pro českou legislativu již proto, že nový slovenský trestní zákon přináší několik nových zvláštních skutkových podstat postihujících podvodná jednání, dále základem úprav podvodných jednání proti zájmům Evropských společenství a nakonec i trestní odpovědností právnických osob. Práci uzavírá kapitolou X., ve které uvádí několik námětů *de lege ferenda*. V závěru práce pléduje rigorozantka pro přijetí nového trestního zákoníku, ve kterém by byla mimo jiné upravena trestní odpovědnost právnických osob.

Autorka vypracovala práci na podkladě dostatečného počtu odborných literárních pramenů, s kterými kreativně pracuje. V dostatečné míře a správně používá judikaturu obecných soudů.

II. Rigorózní práce je zpracována na velmi pěkné odborné i literární úrovni. Juristický rozbor je důkladný, autorka analyzuje jednotlivé znaky skutkové podstaty a zabývá se i systémovými vadami platné právní úpravy.

V rigorózní práci mne zaujala kapitola IX. o trestní odpovědnosti právnických osob. Zařazení této problematiky do rigorózní práce považuji za správné. V současné době lze pomocí právnických osob páchat dlouhou řadu podvodných jednání, například podvodné vylákání dotací, subvencí, podpor a různých jiných hospodářských machinací. V této kapitole se ovšem projevila určitá závislost autorky na použitých literárních pramenech, respektive na tom, že autorka neměla k dispozici příliš mnoho pramenů k této otázce, takže hojně využívala zejména články Musila, který se problematikou trestní odpovědnosti právnických osob v poslední době zabýval. Autorka sumarizuje důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob i argumenty proti jejímu zavedení a připomíná právní úpravu rakouskou, která zavedla trestní odpovědnost právnických osob v nedávné době (od 1. 1. 2006). Bylo by však žádoucí pojednat o tématu obecněji, připomenout, že existují různé modely deliktní odpovědnosti právnických osob (srov. například model francouzský – tzv. pravá trestní odpovědnost právnických osob, a model německý – postih protiprávního jednání právnických osob prostřednictvím přestupkového práva). Autorka pak správně dovozuje potřebu zabývat se deliktní odpovědností právnických osob i v českých poměrech.

III. Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Lucie Kolářové je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Autorka prokázala, že je schopna vytvořit písemný odborný text na zadané téma, prokázala hlubší teoretické poznatky i znalost aplikační praxe. Práce jako celek má velmi pěknou odbornou i literární úroveň. Při ústní obhajobě doporučuji vyjádřit se k možnosti zdokonalení současné právní úpravy podvodných jednání obsažených v trestním zákoně a k otázce budoucího zavedení trestní odpovědnosti právnických osob.

V Praze 4. 10. 2007

Doc. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,

konzultant